

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204185
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819204185.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu Z., zastúpeného L. proti žalovaným 1/ L., 2/ M., 3/ U. 4/ P., 5/ L., 6/ U., 7/ C., 8/ C., 9/ K., 10/ C., 11/ D., 12/ Y. o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 6. marca 2020, č. k. 11C/26/2019-55, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že konanie proti žalovaným 2/, 3/ z a s t a v u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím uznesením podanie žalobcu v časti žalovaných 2/, 3/ odmietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti na parcele registra „E“, parc. č. XXX/X o výmere 50.458 m², druh trvalý trávny porast, zapísaná v LV č. XXXX pre k.ú. U., obec M., okres P. Žalobca označil žalovanú 2/ len menom a priezviskom - M. V., rod. L. a žalovanú 3/, menom a priezviskom - U. G., rod. M., bez uvedenia ich adresy trvalého pobytu alebo pobytu, dátumu narodenia alebo iného identifikačného údaju, tieto údaje uviesť nevedel, nakoľko na liste vlastníctva neboli žiadne uvedené.

2. Súd prvej inštancie podanie žalobcu v časti označenia žalovanej 2/ a 3/ nepovažoval za dostatočne určité a zrozumiteľné, nemalo náležitosti žaloby podľa § 132 Civilného sporového poriadku a bez jeho opravy (doplnenia) nemohol v tejto časti vo veci konať, preto vyzval žalobcu na odstránenie vád podania uznesením zo dňa 14.11.2019 tak, aby v lehote 20 dní odo dňa doručenia svoje podanie doplnil -riadne označil žalovanú 2/ a v 3/ s doplnením dátumu narodenia, bydliska, štátneho občianstva, prípadne iného identifikačného údaju a predložil ďalšie iné listiny, prípadne zistenia, ktoré by preukazovali skutočnosť, že sa jedná o vlastníka, ktorého iné údaje šetrením nemohol zistiť. Zároveň bol žalobca upovedomený, že ak svoje podanie nedoplní v lehote 20 dní a pre uvedený nedostatok nebude súd môcť v konaní ďalej pokračovať, súd podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania v tej časti odmietne. Na iné podanie, ktoré podľa svojho obsahu nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania, ak nie je opravené alebo doplnené, súd neprihliadne.

3. Žalobca uznesenie súdu prvej inštancie prevzal dňa 04.12.2019, ktoré doplnil písomným podaním zo dňa 17.12.2019, v ktorom predložil súdu úmrtné listy žalovaných 2/ a 3/, z ktorých je zrejmé, že žalovaná 2/ zomrela dňa XX.XX.XXXX a žalovaná 3/ dňa XX.XX.XXXX. Zároveň požiadal súd, aby v príslušných registroch zistil okruh dedičov žalovaných 2/ a 3/ a vo veci konal s dedičmi žalovaných 2/ a 3/. V závere podania opravil adresu bydliska žalovaných v 4/ a 5/.

4. Súd prvej inštancie zastáva názor, že nie je povinný žalobcovi poskytovať súčinnosť pri zisťovaní okruhu dedičov po poručiteľke M. V., rod. L. a poručiteľke U. G., rod. M.. V danom prípade žalobca svoju povinnosť (zisťovať okruh dedičov a následne ich označiť ako strany sporu) žiadosťou

preniesol výlučne na súd prvej inštancie. Žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že by nemal možnosť požadované údaje o okruhu dedičov doplniť sám, teda, že by mu tieto údaje príslušným štátnym orgánom neboli poskytnuté. Žalobca v tomto smere nepredložil žiaden dôkaz o tom, že by sa aspoň pokúšal zisťovať okruh dedičov po poručiteľke M. V., rod. L. a poručiteľke U. G., rod. M.. Práve opačný postup súdu v tom, že by súd poskytol žalobcovi súčinnosť pri zisťovaní okruhu dedičov, by mohol spôsobiť porušenie zásady kontradiktórnosti. Uvedený právny názor vyslovil aj Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 8Cdo/68/2017 zo dňa 28.02.2019 podľa ktorého „Súd nemôže podávať informácie žalobcovi, pri identifikácii subjektu, ktorý má vystupovať na strane žalovaného. Išlo by o preferenčné zaobchádzanie, ktoré by bolo bezdôvodným zvýhodňovaním jednej strany. Ak podanie žalobcu nemá náležitosti žaloby týkajúce sa označenia žalovaného podľa § 133 až 135 Civilného sporového poriadku a napriek výzve súdu tieto vady žalobca neodstráni, jeho podanie má byť odmietnuté.“ Vzhľadom k tomu, že žalobca napriek výzve súdu podanie v časti označenia žalovanej 2/ a 3/ nedoplnil, resp. neuviedol konkrétnych dedičov poručiteľiek, súd prvej inštancie rozhodol tak, že jeho podanie v časti žalovanej 2. a 3. odmietol. Právne svoje uznesenie odôvodnil ust. § 124 ods. 1, § 127 ods. 1, § 128 ods. 1, 2, 3, § 129 ods. 3 CSP.

5. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Názor súdu prvej inštancie vyslovený v citovanom uznesení nepovažoval za správny. Uviedol, že dedičské konanie upravené CMP sú konania neverejné, ich účastníkmi sú len dedičia, neexistuje preto žiadna verejne dostupná databáza, z ktorej by bolo možné zistiť okruh dedičov, resp. potomkov po žalovaných 2/, 3/. Nemá preto reálnu a objektívnu možnosť zistiť okruh dedičov z dôvodu neexistencie takejto verejne dostupnej databázy. Ďalej uviedol, že pri podaní žaloby vychádzal z údajov, ktoré sú uvedené na LV č. XXXX vedeným Okresným úradom P., odborom katastrálnym, z ktorých vyplýva, že pri žalovaných 2/, 3/ nie je uvedený žiaden identifikátor, a preto nemôže niesť zodpovednosť za neúplnosť informácií, ktoré eviduje štátny orgán. Nemôže niesť žiadnu zodpovednosť za to, že ohľadne žalovaných 2/, 3/ neboli údaje z dedičského konania zapísané do príslušnej evidencie katastra nehnuteľností, resp., že takéto konanie neprebehlo. Ďalej uviedol, že žalovaná 2/ M. V., narodená XX.XX.XXXX naposledy bytom v M. zomrela dňa XX.XX.XXXX a žalovaná 3/ U. G., narodená XX.XX.XXXX naposledy bytom K. U., F. XX, zomrela dňa XX.XX.XXXX, avšak príslušné úrady, ktoré vydali úmrtné listy, nemajú žiadnu vedomosť o ich potomkoch, resp. dedičoch alebo o dedičských konaniach. Žiadal preto, aby súd v príslušných registroch zistil okruh dedičov po žalovaných 2/, 3/.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie ani pre zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie, rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP.

7. Súd prvej inštancie svojím uznesením podanie žalobcu proti žalovaným 2/, 3/ odmietol s poukazom na ust. § 129 ods. 3 CSP z dôvodu, že žalobca napriek výzve súdu nedoplnil, resp. neuviedol konkrétnych dedičov po žalovaných 2/, 3/.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca svoju žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva smeroval i voči žalovaným 2/, 3/ (okrem iných) s tým, že tieto označil výlučne menom, priezviskom a rodným menom z dôvodu, že nevie uviesť žiaden identifikátor, nakoľko na liste vlastníctva žiaden uvedený nie je. Na výzvu súdu doplnil označenie žalovaných 2/, 3/ tak, že žalovanú 2/ označil ako M. V., rod. L., narodená dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom M., zomrelá dňa XX.XX.XXXX, žalovanú 3/ označil ako U. G., rod. M., narodená dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom K. U., F. XX, zomrelá dňa XX.XX.XXXX s tým, že predložili úmrtné listy oboch týchto osôb a žiadal, aby súd zabezpečil okruh ich dedičov, s ktorými má ďalej konať.

9. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len procesné podmienky).

10. Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu po celý čas konania je splnenie podmienok procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti

mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti zaniká jej smrťou, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).

11. V súvislosti s posudzovaním procesnej podmienky spočívajúcej v procesnej subjektivite strany sporu je potrebné rozlišovať, či strana sporu nemá procesnú subjektivitu od samého začiatku konania alebo ju v priebehu konania stratí. Za situácie, že strana sporu procesnou subjektivitou nedisponovala už od začiatku samotného konania, následkom je vždy zastavenie konania. Za situácie, keď strana sporu subjektivitou disponovala, avšak v priebehu konania ju stratila, treba postupovať podľa ust. § 63 a nasl. CSP.

12. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

13. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

14. Ak v žalobe označená strana nemá právnu subjektivitu (nie je spôsobilá byť stranou súdneho konania), nemôže súd pripustiť, aby na jej miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnou subjektivitou. Nedostatok spôsobilosti byť stranou sporu je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, pre ktorý treba konanie vo vzťahu k takto označenej strane zastaviť (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/130/2001).

15. Z obsahu spisu (z úmrtých listov predložených žalobcom) v danej veci bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že žalované 2/, 3/ zomreli pred začatím konania v danej veci, za ktorých okolností nie je možné v konaní s nimi ďalej pokračovať a jediným logickým následkom je zastavenie konania, nakoľko tieto žalované nemali v čase začatia konania procesnú subjektivitu a nebolo možné s nimi konať.

16. K námietke žalobcu a jeho žiadosti, aby súd zistil okruh dedičov žalovaných 2/, 3/, a pokračoval s nimi v konaní odvolací súd dodáva nasledovné :

17. Podľa § 80 ods. 1 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Podľa § 80 ods. 2 CSP súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

18. Je nesporné, že v priebehu súdneho konania môže dôjsť k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností, o ktoré sa vedie spor, na inú osobu než je strana prebiehajúceho sporu. Právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností nemá sama o sebe vplyv na strany sporu. Zákonodarcu rešpektuje, že k zmene sporových strán môže dôjsť aj v odvolacom konaní. Koncepcia zákonodarcu je však založená na tom, že procesnému nástupníctvu nedochádza automaticky, ale dochádza k nemu až rozhodnutím súdu, a to vždy na návrh žalobcu.

19. Podľa toho, či ide sukcesiu do celej sféry právneho postavenia alebo iba o vstup do konkrétnych práv predchodcu, rozlišuje sa univerzálna a singulárna sukcesia. Univerzálna sukcesia môže pôsobiť na stratu spôsobilosti byť stranou sporu, procesné nástupníctvo upravuje § 63 a § 64 CSP. Citované ustanovenie § 80 CSP sa použije vo všetkých prípadoch singulárnej sukcesie a v prípadoch univerzálnej sukcesie, v ktorých nedochádza k strate procesnej subjektivity. K zmene procesných strán v zmysle ustanovenia § 80 CSP tak môže dôjsť len v prípade, že nedošlo k strate procesnej subjektivity pôvodnej strany sporu.

20. Vzhľadom ku skutočnosti, že k úmrtiu žalovaných 2/, 3/ došlo pred začatím konania vo veci samej, čiže nie po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv a povinností, prichádzal v tejto veci do úvahy výlučne postup podľa § 62 CSP, t.j. ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví. Neprichádzal preto v danej veci do úvahy postup podľa § 80 CSP (...ak po začatí konania nastala právna skutočnosť...), ani podľa ust. § 63 CSP (...ak strana zomrie počas konania skôr...).

21. Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že konanie proti žalovaným 2/, 3/, s poukazom na citované zákonné ustanovenia zastavil.

22. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).